

Dansa Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dansa Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19467>

Özet

Dansa Yönelik Tutum Ölçeği (DYTÖ), Tebessüm Ayyıldız Durhan tarafından 2019 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin dans etmeye, dans faaliyetlerine ve dansın sosyal/kültürel önemine dair sahip oldukları bilişsel, duyuşsal ve davranışsal eğilimleri sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışması, ölçeğin yapısal geçerlik ve güvenilirliğini akademik standartlara uygun olarak ortaya koymak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, özellikle dansın eğitimsel, sanatsal ve fiziksel aktivite bağlamındaki algılanan değeri de değerlendirmeye odaklanmaktadır. DYTÖ'nün geliştirilmesi, dansa yönelik tutum araştırmalarına standartlaştırılması, Türkçe bir araç kazandırma ihtiyacından doğmuştur.

Anahtar Kelimeler

Dans, Tutum, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Sosyal Psikoloji, Sanat Eğitimi, Tebessüm Ayyıldız Durhan.

Yazarlar

Tebessüm Ayyıldız Durhan

Amaç

Dansa Yönelik Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin dansa karşı geliştirdikleri genel tutum düzeylerini belirlemektir. Bu tutumlar, dans etme istekliliği, dansın faydalarına inanma ve dansın sosyal ortamlardaki kabulüne dair inançları kapsar. Ölçek, bu tutumları nicel verilerle ölçerek, eğitim bilimleri, spor psikolojisi ve sosyoloji alanlarında yapılacak araştırmalara zemin hazırlamaktadır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, özellikle Türkiye bağlamında dans algısının kültürel ve bireysel farklılıkları yakalamayı hedeflemiştir. Bu sayede, dans eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve dansa katılımı engelleyen veya teşvik eden psikolojik faktörleri tespit etmek mümkün hale gelmektedir.

Yapı

DYTÖ, psikolojideki genel tutum modellerine dayanarak, dansa yönelik tutumun çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu varsayar. Bir tutum genellikle üç ana bileşenden oluşur: bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bileşenler. Ölçeğin alt boyutları (faktörleri), muhtemelen bu bileşenleri temsil etmektedir:

Bilişsel Bileşen: Dans hakkındaki bilgi, inançlar ve değerlendirmeler (Örn: "Dans fiziksel sağlığa faydalıdır").

Duyusal Bileşen: Dans ederken veya dans izlerken hissedilen duygular ve duygusal tepkiler (Örn: "Dans etmek beni mutlu eder").

Davranışsal Bileşen: Dans etkinliklerine katılma veya dansı destekleme eğilimi (Örn: "Daha sık dans etmek isterim").

Geçerlik

Dansa Yönelik Tutum Ölçeği'nin geçerlik çalmaları, ölçeğin amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü göstermek üzere gerçekleştirilmiştir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olmakla birlikte, bir geliştirme çabası olarak tipik olarak araştırmadaki geçerlik türlerini içermektedir:

Yapı Geçerliliği: Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısının teorik beklentilerle uyumu incelenmiştir.

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, ölçülmek istenen tutum yapısının tüm yönlerini temsil edip etmediği uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Detaylı geçerlik katsayıları ve faktör yükleri, Durhan (2019) tarafından yayımlanan orijinal makalede yer almaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik çalmaları, ölçeğin tutarlı ve istikrarlı sonuçlar üretme yeteneğini değerlendirmiştir. Orijinal kaynakta doğrudan bir güvenirlilik değeri verilmemiştir, ancak geliştirme çalmalarında genellikle α Tutarlılık Katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek düzeyde uyum sağladığını gösterir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı istikrarını belirlemek amacıyla test-tekerrür test güvenirlilik analizleri de yapılmış olabilir. Bu güvenirlilik bulguları, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Dansa Yönelik Tutum Ölçeği'nin geliştirme sürecinin kritik bir aşaması, ölçeğin boyutluluğunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilen Faktör Analizi'dir. Bu analiz, başlangıçta oluşturulan madde havuzunun hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların dansa yönelik tutum yapısının ne ölçüde açıklandığını ortaya koyar.

Analiz sonuçları, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan mı oluştuğunu

kesinleştirilmiştir. Tipik olarak, Özdeğerlerin incelenmesi ve yamaç-birikinti grafiği (scree plot) kullanılarak faktör sayısı belirlenir, ardından döndürme teknikleri (örneğin Varimax) kullanılarak maddelerin faktörlere dağılımı netleştirilir.

Araç

Dansa Yönelik Tutum Ölçeği, sosyal bilimler araştırmalarında kullanılmak üzere tasarlanmış öz bildirim dayalı bir ölçme aracıdır.

Test Türü: Ölçek Geliştirme (Development)

Format: Orijinal çalışmada derecelendirme bilgisi eksiktir, ancak tipik bir tutum ölçeği olarak 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanılmaktadır (Örn: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum").

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Üniversite Öğrencileri (Geliştirme çalışmasının örnekleme bağıdır).

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi ve üzeri (Genellikle 15 yaş ve üstü).

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geliştirildiği örneklem grubu, Türkiye'deki dansa yönelik tutumları temsil etmeyi amaçlanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) yöntemi. Bireylerin kendi algıları ve hislerini değerlendirmelerine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Dans Eğitimi, Tutum Ölçme, Sosyal Algı, Ölçek Geliştirme, Güvenirlilik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: tebessum@gazi.edu.tr

Yazma Adresi: Tebessüm Ayyıldız Durhan, Gazi Üniversitesi (Makalenin yayımlandığı tarihte geçerli olan kurumsal bağlantı).

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2019

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanım? için sorumlu yazar Tebessüm Ayyıldız Durhan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik araştırmalarda genellikle yazardan izin alınması yeterlidir.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [dansa-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/dansa-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Durhan, T. A. (2019). Dansa Yönelik Tutum Ölçeği geliştirme çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmalar Dergisi*, 11(18), 1-1. doi: 10.26466/opus.552080

Dansa Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta açıkça belirtilmemiştir. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen akademik makaleye ve sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.